

Danmarks Apotekerforening

Analyse

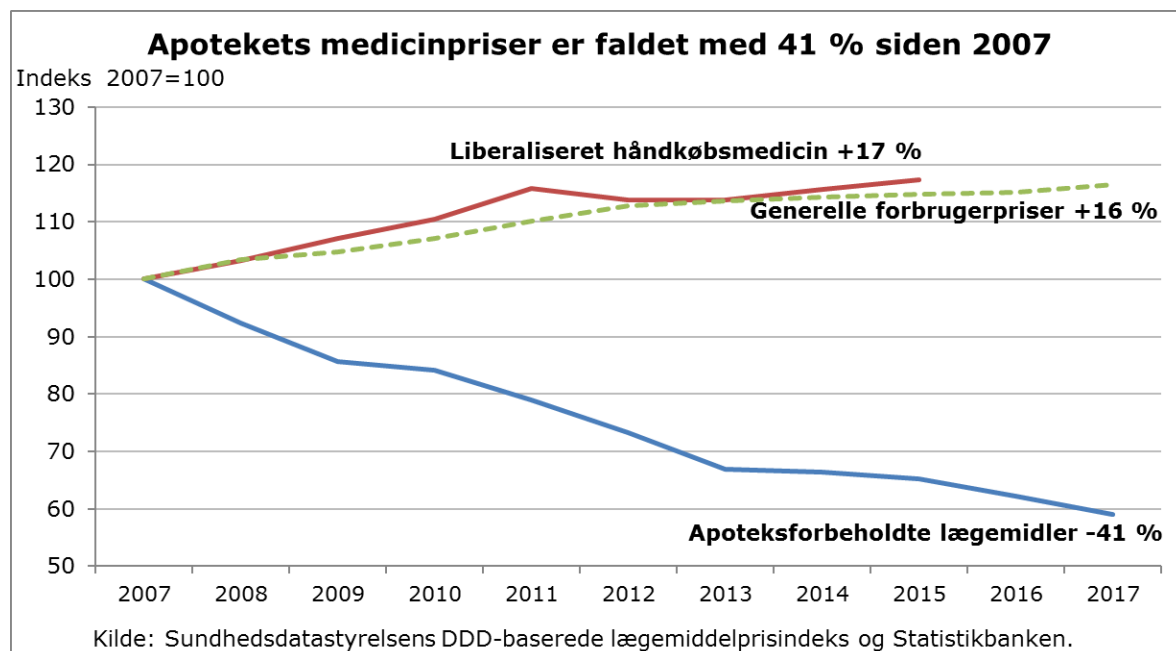
19. marts 2018

Apotekernes medicinpriser faldt 5 pct. i 2017 og udgifterne til medicintilskud faldt med 2,3 pct.

Medicinpriserne på de danske apoteker faldt i 2017 i gennemsnit med 5 procent. Dermed er medicinpriserne i gennemsnit faldet med over 40 procent de seneste ti år. Baggrunden er patentudløb og skarp priskonkurrence fra producenterne af lægemidler samt nedsættelse af apoteksavancen. Konkurrencen understøttes af apotekernes substitution til den billigste pakning, og af at medicintilskuddet følger prisen på den billigste kopi. De faldende priser betyder, at de offentlige udgifter til medicintilskud til lægemidler på apoteket faldt med 2,3 procent i 2017, og at de i dag er 1,8 milliard kroner lavere end i 2007, selv om der udleveres 30 procent mere medicin.

Apotekets medicinpriser er i gennemsnit faldet 5 procent årligt siden 2007

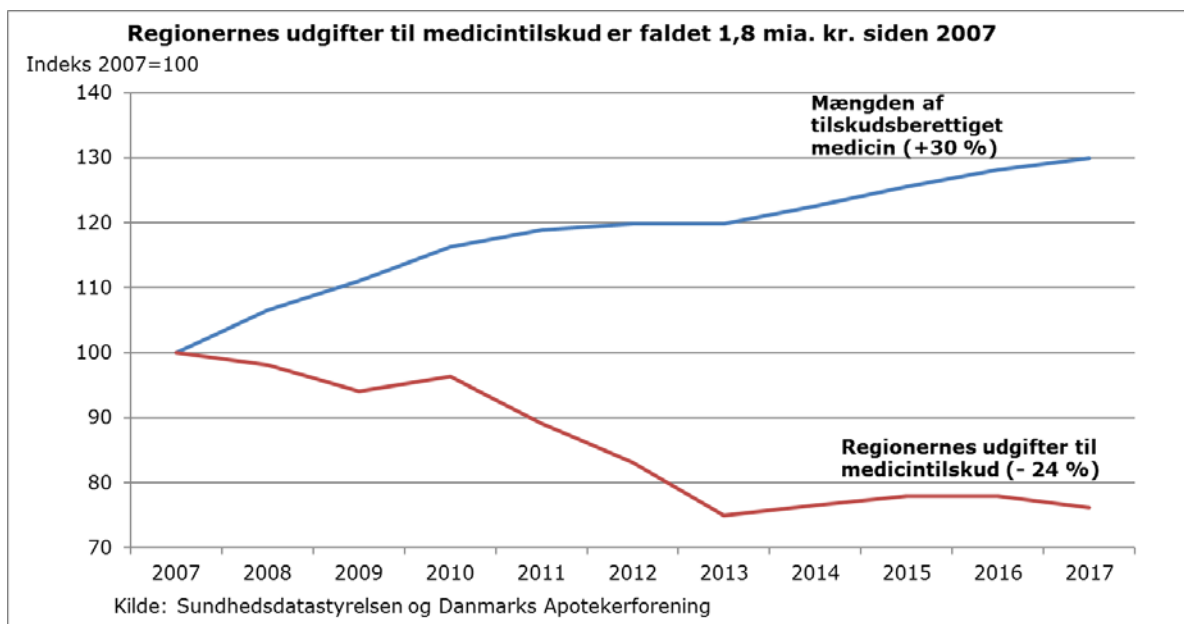
Apotekets medicinpriser faldt ifølge [Sundhedsdatastyrelsens lægemiddelprisindeks](#) med 5 procent i 2017 efter et fald på 4,7 procent året før. Apotekets indkøbspriser faldt 4,3 procent, men lavere apoteksavance bidrog til et større fald i apotekets udsalgspris. Dermed er priserne på apoteksforbeholdte lægemidler i gennemsnit faldet med 41 procent i forhold til prisen i 2007. Det svarer til et gennemsnitligt prisfald på 5 procent om året. Til sammenligning er de generelle forbrugerpriser ifølge Danmarks Statistiks forbrugerprisindeks steget med i alt 16 procent i samme periode.

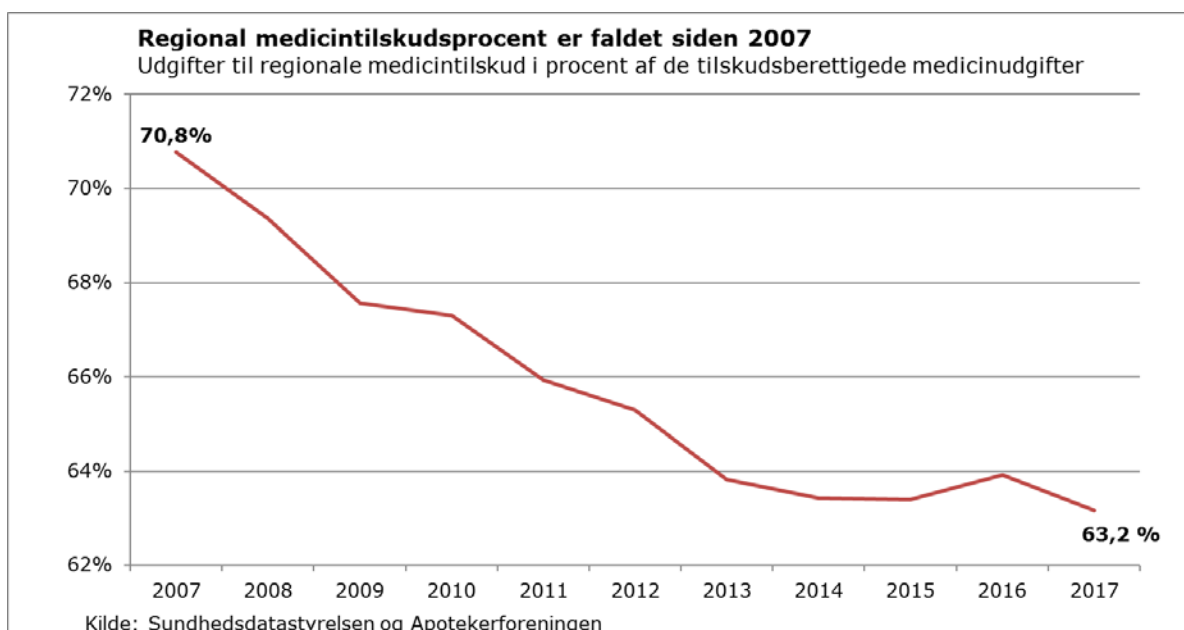
Efter en politisk beslutning blev en række håndkøbslægemidler i 2001 liberaliseret til salg uden for apotekerne. Siden da er priserne for de liberaliserede håndkøbslægemidler steget 26 procent. Alene siden 2007 er priserne for liberaliseret håndkøbsmedicin i gennemsnit steget med 17 procent. Det svarer nogenlunde til stigningen i de generelle forbrugerpriser på 15 procent i samme periode. Liberaliseringen har således reelt ikke givet lavere priser. Som følge af fejl og mangler i indberetninger fra detailhandelsbutikkerne har Sundhedsdatastyrelsen ikke offentliggjort oplysninger om detailhandlens salg af og priser for håndkøbslægemidler i 2016 og 2017.

Mere medicin for færre tilskudskroner

63 procent af borgernes udgifter til tilskudsberettiget medicin på apoteket betales af sygesikringens medicintilskud. De offentlige udgifter til tilskud til apoteksmedicin faldt i 2017 med 131 mio. kr. til 5,58 mia. kr. Det var et fald på 2,3 procent i forhold til 2016, selvom der blev udleveret 1,5 procent mere tilskudsberettiget medicin. Det skyldes, at prisen per døgndosis tilskudsberettiget medicin faldt 2,9 procent, mens den gennemsnitlige tilskudsprocent faldt med 0,7 procentpoint, jf. dette [link](#).

Udgifterne til medicintilskud var i 2017 1,8 mia. kroner (24 pct.) lavere end i 2007. Samtidig blev der udleveret 30 procent mere tilskudsberettiget medicin. Der udleveres således stadig mere medicin for færre tilskudskroner. Prisfald er en væsentlig del af forklaringen. Men forhøjelse af egenbetalingsgrænsen i 2008 og prisregulering af beløbsgrænserne har også medført en lavere tilskudsprocent end i 2007.

Danmark har nogle af Europas laveste priser på kopimedicin

En række internationale analyser har samstemmende vist, at Danmark har nogle af Europas laveste priser på lægemidler udsat for generisk konkurrence.

En analyse fra 2017 udført af det internationale analyseinstitut Quintiles IMS viste, at Danmark i 2016 havde Europas laveste priser på lægemidler, der er udsat for generisk konkurrence, inden for syv store terapiområder, jf. [dette link](#).

En analyse offentliggjort i 2018 af den svenske myndighed TLV viste, at Danmark i 2017 næstefter Sverige og Holland havde de laveste priser på lægemidler udsat for generisk konkurrence, målt med svenske forbrugsvægte, jf. [dette link](#). Følsomhedsanalyser tyder dog på, at Danmark ville være billigst målt med danske forbrugsvægte.

Sådan fastsættes prisen på medicin

14 dages licitationer og skarp generisk konkurrence

Danmark har en af Europas mest frie og skarpe priskonkurrencer på apoteksforbeholdt medicin. Det er ikke apotekerne, der fastsætter prisen. Det gør leverandørerne af medicin, der kæmper om at være billigst ved en slags licitation hver 14. dag. Apotekerne tilbyder kunderne den billigste variant af et lægemiddel. Cirka 20 millioner gange om året skifter apotekerne således lægens dyrere ordinerede lægemiddel ud med en billigere generisk variant. Derfor vinder den billigste leverandør næsten hele markedet i 14 dage. Det giver meget skarp konkurrence og nogle af Europas laveste priser på lægemidler udsat for generisk konkurrence.

To tredjedele af den mængde medicin, danskerne får udleveret på apotekerne, er kopimedicin. Prisen på medicin, der stadig er beskyttet af et patent, ligger lidt over gennemsnittet for resten af Europa.

Patentbeskyttet medicin

Aftaler mellem staten og industrien lægger loft over priserne på patentmedicinen. Patentet gør det nemlig reelt ikke muligt at opnå en effektiv markeds-mæssig priskonkurrence. Når først lægen har ordineret et lægemiddel, hvor der pga. patent kun er én producent, er apotekerne nemlig forpligtet til at købe dette lægemiddel, uanset hvilken (apoteks-)indkøbspris (inkl. grossistavance), som producenten fastsætter.

Selv hvis en grossist var villig til at nedsætte sin avance, har en producent med patent på et lægemiddel ikke noget markedsøkonomisk incitament til også at nedsætte prisen over for apotekerne og medicinbrugerne, fordi patentet udelukker konkurrence (bortset fra evt. parallelimport af samme producents lægemidler fra andre EU-lande). Derfor styres priser på patentbeskyttet medicin normalt i stedet af regulering eller af frivillige prisloftsaftaler som i Danmark.

Apoteksavance

Oven i apotekernes indkøbspris skal apotekerne lægge en fast lav, stramt styret avance, så de lave indkøbspriser sendes videre til medicinbrugerne som lave udsalgspriser. Det enkelte apotek får en fast avance på 14 kroner og 46 øre per pakning receptmedicin, uanset om medicinen koster 50 kroner eller 500 kroner. Derudover beregnes en avance som en lille andel af lægemidlets pris. Den går fuldt ud til at betale afgifter til det offentlige og til omfordeling, der sikrer apoteker og apoteksfilialer i yderområder og til at sikre vagtåbne apoteker mv.

Prisen er den samme på alle apoteker i hele landet. Reguleringen sikrer, at det ikke er dyrere at blive syg på landet end i de større byer. Når apotekerne sælger liberaliseret medicin, vitaminer, hudpleje og plastre, nedsætter det prisen på apoteksforbeholdt medicin. Det sørger den økonomiske regulering af apotekerne for. Nedsættelse af apoteksavancen har især bidraget til prisfald på apoteksmedicin siden 2015.

I tabellen nedenfor vises de lægemidler, der har bidraget mest til det samlede fald i apotekernes medicinpriser i 2017. Baggrunden for prisfaldene er især patentudløb og generisk priskonkurrence, men også priskonkurrence som resultat af Medicintilskudsnævnets løbende forslag til revurderinger af medicintilskud blandt andet for astma- og KOL-midler.

Lægemidler med de største bidrag til de samlede prisfald på apotek i 2017

ATC-gruppe og navn	Anvendelse	Eks. på handelsnavn	Prisændring, pct.	Vækstbidrag, pct.
N03AX16 Pregabalin	Neuropatisk smerte/epilepsi	Lyrica	-50,4	-0,8
N05AH04 Quetiapin	skizofreni	Seroquel	-74,0	-0,5
R03BB04 Tiotropiumbromid	KOL	Spiriva	-18,3	-0,4
N02AB03 Fentanyl	Gennembrudssmerter	Fentanyl/Matrifen	-36,5	-0,3
N06BA04 Methylphenidat	ADHD	Ritalin/Concerta	-11,8	-0,3
R03AK06 Salmeterol og fluticason	Astma/KOL	Seretide	-15,5	-0,3
B03BA01 Cyanocobalamin	Bvitamin mangel	Betolvex	-42,2	-0,3
R03BA02 Budesonid	Astma/KOL	Spirocort	-18,6	-0,2
J01CF01 Dicloxacillin	Penicilin	Dicillin	-57,3	-0,2
R03AL04 Indacaterol+glycop.brom.	KOL	Ultibro Breezhaler	-26,4	-0,2
C10AA07 Rosuvastatin	Kolesterolsænkende	Crestor	-11,4	-0,2
R03AK07 Formoterol og budesonid	Astma/KOL	Symbicort	-5,5	-0,2
N02AE01 Buprenorphin	Smertestillende	Norspan	-33,9	-0,2
G03CA03 Estradiol	Østrogen	Vagifem	-8,3	-0,1
Bidrag til samlet fald i apotekets indkøbspriser i 2017				-4,0

Kilde: DLI samt Apotekerforeningens beregninger